

TELEMARK BONDELAG

Medlemmer Telemark Bondelag
med grøntproduksjon

Vår sakshandsamar
Bergit Li
Tlf. 35 95 90 31

Vår dato
2010-02-25
Dykkar dato

Vår referanse 2010/00164/003
Arkiv: 077
Dykkar referanse

Innkalling til årsmøte i grøntutvalet onsdag 10. mars 2010 kl.18 - Landbrukets hus, Gvarv

**Årsmøte i Grøntutvalet i Telemark Bondelag blir halde onsdag 10. mars kl.18.00
på Landbrukets hus, Bøvegen 271, Gvarv.**

Sakliste:

1. Godkjenning av innkalling og sakliste
2. Årsmelding for 2009
3. Jordbruksforhandlingane 2010, orientering om uttale som er sendt Norges Bondelag
4. Val

Etter valet, ca. kl.20.30, får årsmøtet besøk av Magne Heddan, dagleg leiar i Norsk Landbruksrådgiving Østafjells. Tema: NLR Østafjells organisasjonen og framtidsplaner.

Enkel servering. *Vel møtt!*

Med helsing
Per Arne Hoppestad
leiar av grøntutvalet

Stanislav Strbac / Amund Johnsrud

Småkraftseminar i Telemark

Onsdag 24. mars 2010, Quality Straand Hotell i Vrådal

Sjå omtale av seminaret på www.bondelaget.no/telemark

Arrangørar: Telemark Bondelag, Faun Naturforvaltning AS, AT Skog

Påmelding/opplysningar: Telemark Bondelag, e-post: telemark@bondelaget.no

eller tlf 35959030. Påmeldingsfrist: 17. mars.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: Landbrukets hus, Bøvegen 271, 3810 Gvarv.	Besøksadresse:	Telefon: 35 95 90 30	Telefaks: 35 95 90 39	E-postadresse telemark@bondelaget.no
Telemark Bondelag	Org.nr.: 987373024	Bankkonto:	2630.07.00526	Internet:
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:	8101.05. 91392	www.bondelaget.no/telemark

Årsmelding for grøntutvalget 2009

Utvalget har vært sammensatt slik: Per A. Hoppestad, 3721 Skien (leder), Thomas Timland, 3692 Sauland, Morten Rogn, 3960 Stathelle, Marit Nordhov, 3721 Skien, Erik Aarnes, 3810 Gvarv, Kjetil Nyhus, 3810 Gvarv, Gunnar Li, 3800 Bø.

Varamedlemmer: Harald Myrene, 3800 Bø, Roar Meen, 3711 Skien

Årsmøte 2009 i Grøntutvalget i Telemark Bondelag ble holdt på Århus gård, Skien 17/3. Per A. Hoppestad ledet møtet. Sekretæren leste årsmeldingen for Grøntutvalget. Lederen la fram utvalget sitt forslag på uttale til Jordbruksforhandlingene 2009.

Etter årsmøtesakene orienterte Reidun Løite Myhra med assistanse fra Isak Rosenvold fra Innovasjon Norge om framtids- og satsingsmuligheter i grøntproduksjonene i Telemark. 10 stk deltok på møtet i tillegg til utvalgets medlemmer.

Grøntutvalget har holdt 2 utvalgsmøter i 2009 og kommet med tilråding om priser og lønninger i frukt- og bærproduksjon, gitt innspill til Jordbruksforhandlingene 2009. Andre viktige saker var handlingsprogram for fylkesvise BU-midler og planer for fellespakkeri for frukt på Østlandet.

Skien 25.2.2010

Per A. Hoppestad	Marit Nordhov	Morten Rogn	Kjetil Nyhus
- Leder -			
Erik Aarnes	Thomas Timland	Gunnar Li	Stanislav Strbac
			- sekretær-

INNSPILL TIL JORDBRUKSFORHANDLINGENE 2010.

Grøntutvalget i Telemark Bondelag har på utvalgsmøte den 10. februar behandlet "Grunnlagsmateriale for grøntsektoren 2010", og vil komme med følgende synspunkt til ordningene. Uttalen blir presentert for årsmøte i Grøntutvalget den 10.03.2010.

1. Generelt

Endringer i verdensøkonomien har hatt også virkninger for landbruket og landbruksindustrien i tida som kommer. Et økende misforhold mellom matproduksjon i verden og den sterkt økende befolkningen, kombinert med økt forbruk per person i en rekke land, kan sende verdensmarkedsprisen ut i turbulens. I tillegg kommer effekten av klimaendringene og bruk av mer dyrkbar jord til energiråstoff. Dette kan føre til at mat blir mangelvare.

Det bør være mulig å finne ordninger som langt på vei ivaretar målene for landbrukspolitikken i Norge, også når situasjonen endres i verden og på markedet. Det er minst to forutsetninger som i så fall må være på plass: For det første importbeskyttelse og dernest ordninger som kan sikre balanse mellom produksjon og forbruk. I tillegg vil vi også ha behov ordninger for utjevning av transportkostnader.

Ideen bak å øke konkurransen i landbruket er å redusere produksjonsutgiftene, skaffe forbrukerne billigere mat og samtidig gjøre bøndene bedre i stand til å tåle konkurranse fra utenlandske varer. Slik skal det være mulig å opprettholde et allsidig jordbruk over hele landet. Næringen er også tillagt en viktig rolle i å oppfylle de politiske målene for spredt bosetting i Norge.

Regjeringens mål at 15 % matproduksjon og matforbruket skal være økologisk innen 2015 samt en plan om at 20 % av maten som selges i butikkene bør være nisjemat innen 2020, setter store utfordringene til norsk landbruk. Med slik dagens landbrukspolitik, mener vi det ikke er mulig å oppnå disse målsettingene.

Langsiktig satsing på forskning og kompetansebygging skal sikre norsk landbruk og matproduksjon den faglige spisskompetansen som kreves for næringsutvikling og en konkurransedyktig produksjon. En kunnskapsbasert utvikling langs hele verdikjeden fra jord til bord blir derfor grunnleggende for å sikre fortsatt bærekraftig landbruk og landbruksbasert industri i Norge. Siden landbruket består av

mange små enheter med begrenset egenkapital og varierende lønnsomhet, er det viktig å prioritere og koordinere denne kunnskapsinnsatsen. Landbruket går spennende og utfordrende tider i møte med økt etterspørsel etter lokal kvalitetsmat og fornybar energi

2. De enkelte postene i jordbruksavtalen

Kapittelnummereringa vise til NBs Grønnhefte.

3.1/3.2 Importregulering – Målpriser

Skjerpet krav om strengere kvalitetskrav og produksjonstilpassing, gjør at et stort kvantum blir frasortert og må kastes og dette gir et dårlig resultat for bonden. Målprisene må ligge på et nivå som burde kunne sikre lønnsomhet i næringen. Importforbud bør innføres før norsk produksjon starter, siden grossister har en praksis med å fylle ut sine lagre rett før norsk sesongen starter. Dette gir prispress for norskproduserte varer. det skjer for eksempel innen tidligpotetproduksjon.

I forhold til den generelle prisutviklingen, mener utvalget at målprisene bør økes for enkelte kulturer som potet, knollselleri og gulrot. Her foreslår vi en generell økning på 25 øre. For frukt foreslås en generell økning på 10 %. Tall fra 2009 viser at det ble ikke oppnådd målpriser for eple og pærer, dette på grunn av lavere produksjon i 2009.

4.1.1 Areal og kulturlandskapstilskudd

Tilskuddene er viktige, og er med på å opprettholde norsk landbruk. **AK tilskudd foreslås øk med 25 % på alle vekster, mens på potet bør tilskuddet økes til 200 kr. Det bør være en generell økning også for økologiske produkter.**

Utvalget foreslår at intervallene fortsatt deles på samme prinsipp, men at øvre intervallgrense på 60 daa for grønnsaker og 40 daa for frukt og bær bør økes. Dette vil følge den generelle utviklingen i landbruket når det gjelder økning av areal pr. foretak. Det vil også virke stimulerende for produsenter til å satse mer på produksjon. Det bør finnes løsninger for samdrifter, siden de gjerne befinner seg i en mer ugunstig posisjon når det gjelder tilskudd.

Grøntutvalget støtter forslaget om fordeling av arealtilskudd innen økologisk landbruk. Utvalget påpeker at det ikke vil bli noe utvikling i økologisk landbruk hvis det ikke samtidig satses på samme måte i andre deler av landbruket. Utviklingen i økologisk produksjon hindres i markedet som pr i dag er ikke godt nok utviklet for å følge utviklingen.

Utvalget mener at areal- og distriktstilskuddet i større grad bør stimulere til noe større og effektive enheter for frukt og grønnsaker.

4.1.2 Distrikts – og kvalitetstilskudd for frukt, bær, veksthusgrønnsaker og potet

Utvalget mener at DK-sonene markerer en god distriktsprofil og at satsene bør økes. **Kvantumgrensa bør fjernes helt, mens maksimalt beløp pr. søker beholdes** Fjerning av kvantumgrensen vil være et positivt signal for produsenter som ikke har flere produksjoner i kombinasjon, det vil stimulere produksjonen.

Det er urimelig at tilskudd først blir utbetalt i juni året etter at varene er produsert og solgt. Dette gir en uheldig kredittsituasjon for næringen.

4.2 Tilskudd til kvalitets– og salgsfremmende tiltak

Utvalget mener at alle postene innen denne ordningen er viktige for å sikre god konkurransekraft og vinne markedsandeler for norskproduserte varer. Det foreslås en generell økning på 100 % for disse midlene.

Når det gjelder midlene fra innkreving av plantevernmiddelavgiften, bør disse gå til forsøksvirksomhet og fordeles til Bioforsk og Norsk Landbruksrådgiving. Sortsutprøving bør prioriteres.

4.3 Tilskudd til fruktlager

Minstekvantumet bør økes fra 100 tonn til 500 tonn for å få rett til tilskudd. Et minstekvantum på 100 tonn slik det er nå, stimulerer ikke en rasjonell lagerstruktur.

4.5 Avsetningstiltak

Utvalget mener at det må bevilges mer penger til avsetningstiltak. Støtten til GPS-tiltak bør økes.

4.7 Velferdsordninger i landbruket

Utvalget mener at grøntprodusenter som lagrer sine produkter bør komme med i ordningen med refusjon av avløserutgifter. Kravet om onnetid bør fjernes, og dette bør være permanent løsning

4.9 Utviklingsprogram for frukt, bær og grønt

Utvalget støtter dette utviklingsprogrammet. Disse midlene må brukes til å stimulere/støtte prosjekter som i størst grad mulig kan samle fruktneringen på Østlandet om et felles lager. Disse midler bør brukes til et felles fruktlager.

Tilskudd til bygning av kjøleanlegg for fruktlager bør gis som støtte fra de sentrale BU-midlene pga. større utgifter ved bygging av slike anlegg

Tilskudd til etablering av frukttrefelt bør gis over fylkevis BU-midler

5. Erstatningsordning ved avlingsskade

Når det gjelder erstatningsordninger synes utvalget at potet bør likestilles med frukt og bær når det gjelder erstatning for tapt avling. Verdien, og ikke kg/daa, må legges til grunn når erstatningen skal beregnes.

Kvalitetskravene er strammet inn betydelig i potetproduksjonen de siste årene. Avlingsskadeprosenten må fortsatt være 30 % før berettiget erstatning.

Utvalget påpeker at frukt- og bærproduksjon blir dobbelstraffet ved avlingsskade siden de i tillegg mister distrikts- og arealtilskudd. Her bør det finnes en løsning for mer rettferdig kompensasjon for produsenter for de årene da skaden er oppstått.

6. Bortfall av plantevernmidler

Utvalget er bekymret for den trenden at enkelte plantevernmidler bortfaller uten at det er funnet en god nok erstatning. Utvalget mener at det først bør finnes erstatningsmiddel før et eksisterende middel fjernes.

Det finnes ikke et godt nok middel mot rognebærmøll nå, og derfor er det viktig å utrede en midlertidig ordning som kan gi epleprodusenter en økonomisk sikkerhet inntil en effektiv metode mot rognebærmøll er på plass. Tap pga rognebærmøll bør dekkes med 100 %.

Forslag til nye tilskuddsordninger, saker som Bondelaget må ta opp

Kunnskap, kompetanse og forskning

Utvalget mener at det må bevilges mer penger til kompetansehevede tiltak i landbruket og vil framheve Norsk Landbruksrådgiving som det viktigste redskapet for å heve kompetansenivået i næringen. Høyt kunnskapsnivå i landbruket er en forutsetning for å kunne stå mot og tilpasse seg endringene som kommer i framtiden.

Rammetilskudd til Norsk Landbruksrådgiving må derfor økes vesentlig.

Frakttilskudd

Det bør innføres en ordning med frakttilskudd for frukt, bær og grønnsaker til konserverindustri. Ordning vil ha en distriktsprofil og støtte produksjon som har lang avstand til fabrikk. Dette gjelder spesielt solbærproduksjon.

Grøftetilskudd

Utvalget mener at det bør komme sentrale midler som sikrer at det skal gi tilskudd til grøfting Det bør innføres en permanent ordning. Redskapene som kjøres på jorda blir større og tyngre hvert år, og det er behov for å redusere jordpakkinga med bedre drenering. Redusert jordarbeiding fører også til større behov for grøfting. Det er også knyttet en stor miljøgevinst til grøfting. Ordningen som ble fremforhandlet i 2009 er ikke bra nok.

Energitilskudd til veksthussektoren

Veksthussektoren sliter med store energikostnader. Det bør satses mer på tiltak som legger til rette for økt bruk av bioenergi i veksthussektoren.

Investeringsmidler

Det bør innvilges penger også til tiltak som ligger utenfor de prioriterte målsettingene til Innovasjon Norge, for utvikling av landbruket i de enkelte fylker. Innovative grøntprodusenter bør prioriteres uavhengig om dette er innenfor midlertidig satsingsområdene eller ikke. Det bør også bevilges støtte til spesialmaskiner innenfor grøntsektoren.